

Observation, palpation og bevægepalpation

B3

Lektionsplan
F19

Observation, palpation og bevægepalpation, B3

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
INDLEDNING	3
FAGSPECIFIKKE MÅLBESKRIVELSER: OBSERVATION, PALPATION OG BEVÆGEPALPATION (PROFESSIONSSPOR – 2 ECTS)	4
HVAD KRÆVES AF MIG?.....	5
UNDERVISERE	6
ANBEFALET LITTERATUR.....	6
OVERORDNET UGEPLAN.....	7
AFLEVERINGSFRISTER VEDR. SUPERVISION 1.....	9
ORDINÆR SUPERVISION 1.....	9
RE-SUPERVISION 1	9
AFLEVERINGSFRISTER VEDR. TEORETISK GRUPPEOPGAVE	9
DETALJERET UGEPLAN.....	10
UGE 5	10
<i>Lektion 1</i>	10
<i>Lektion 2</i>	10
<i>Lektion 3-5</i>	10
UGE 6	11
<i>Lektion 6-7</i>	11
<i>Lektion 8-10</i>	12
UGE 7	13
<i>Lektion 11-12</i>	13
<i>Lektion 13-14</i>	14
<i>Lektion 15</i>	14
UGE 8	15
<i>Lektion 16-17</i>	15
<i>Lektion 18</i>	15
<i>Lektion 19-20</i>	15
UGE 9	16
<i>Lektion 21-22</i>	16
<i>Lektion 23-25</i>	16
UGE 10	17
<i>Lektion 26-27</i>	17
<i>Lektion 28-30</i>	17
UGE 11	18
<i>Lektion 31-32</i>	18
<i>Lektion 33-34</i>	18
UGE 12	19
<i>Lektion 35-36</i>	19
<i>Lektion 37-38</i>	19
EKSAMEN.....	20

Observation, palpation og bevægepalpation, B3

Indledning

Velkommen til "observation, palpation og bevægepalpation", som er et af dine første egentlige biomekaniske fag. Det er vores mål at give dig en god introduktion til nogle af de basale færdigheder, som du skal besidde for at kunne arbejde som kiropraktor.

Du vil blive introduceret til specielle kiropraktiske teknikker og undersøgelser af hele bevægeapparatet. Du vil opnå færdigheder i at undersøge ryggens og ekstremiteternes led samt vurdere om bevægeligheden fungerer normalt.

Alle disse færdigheder lærer du ikke bare ved at prøve det en enkelt gang. Så du skal allerede nu sørge for at sætte tid af i din hverdag til at øve dig i de ting, som du bliver undervist i.

Undervisningen består primært af praktisk undervisning. Du skal derfor være rigtig godt forberedt til hver lektion, hvis du vil have en forståelse for de ting, som du bliver undervist i.

Yderligere information om faget vil være at finde på e-learn.

God arbejdslyst!

Med venlig hilsen

Underviserne

Fagspecifikke målbeskrivelser: Observation, palpation og bevægepalpation (professionsspor – 2 ECTS)

Viden

Den studerende har/kan:

- Beskrive observationsfund der kan være forenelig med aktuel eller tidligere patologi
- Forklare hvordan knogle- og bløddelspalpation indgår i den objektive undersøgelse
- Forstå og forklare principperne bag statisk palpation og bevægepalpation (joint play, segmental range of motion, end play) af pelvis og columna
- Forstå og forklare mekanismene i ledbevægelse:
  - Joint play
  - End play
  - Den elastiske barriere
  - Parafysiologiske rum
- Redegøre for grundlæggende forståelse af verbal og non-verbal kommunikation i samtalen og i undersøgelsen af en simuleret patient
- Forstå og forklare sundhedssektorens infektionshygiejniske retningslinjer relevant for kiropraktorpraksis
- Forstå grundlæggende professionel adfærd

Færdigheder

Den studerende har/kan:

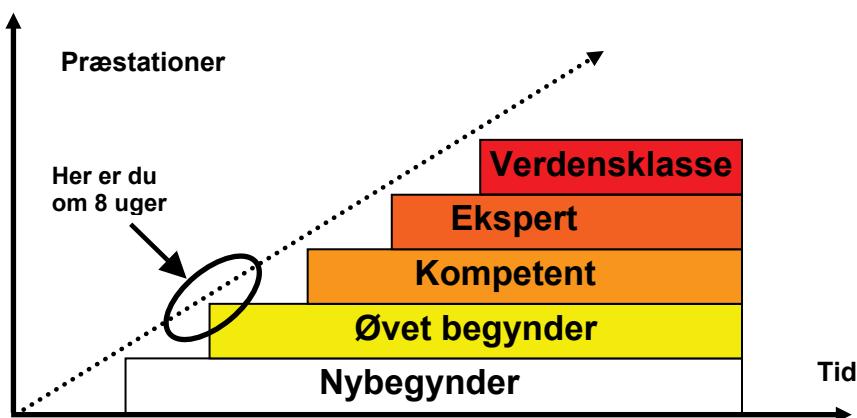
- Selvstændigt identificere større anatomiske landemærker og udvalgte deformiteter i bevægeapparatet
- Selvstændigt lokalisere og afgrænse overfladiske muskel- og knoglestrukturer i bevægeapparatet
- Selvstændigt udføre en palpatorisk undersøgelse samt passiv og aktiv bevægeudslagsundersøgelse omkring leddene i følgende regioner:
  - Skulder
  - Albue
  - Hånd
  - Nakke
  - Brystryg
  - Lænd
  - Hofte og bækken
  - Knæ
  - Fod
- Selvstændigt identificere normale bevægeudslag i over- og underekstremiteterne samt columna
- Selvstændigt udføre bevægepalpation (joint play, segmental range of motion, end play) af pelvis og columna
- Selvstændigt anvende og udføre indstilling af forskellige behandlingsbrikse
- Anvende grundlæggende verbal og non-verbal kommunikation i samtalen med og i undersøgelsen af en simuleret patient
- Anvende grundlæggende infektionshygiejniske foranstaltninger relevant for kiropraktorpraksis
- Udvise grundlæggende professionel adfærd

Kompetencer

- Demonstre et indgående kendskab til bevægeapparatets normale struktur og funktion
- Udføre en basal undersøgelse af columna
- Demonstre hensigtsmæssig adfærd i omgang med patienter og i samarbejde med kolleger og andre personalegrupper

Hvad kræves af mig?

Samlet set forventer vi, at du vil gå fra at være en nybegynder til at ligge på et niveau mellem en øvet begynder og en kompetent person indenfor målsætningerne.

For de særlede praksiskompetencer eller færdigheder (dvs. kliniske færdigheder) svarer undervisningen til niveau 3 – altså det højeste niveau. Man skal lave minimum 200-400 gentagelser for at kunne mestre en motorisk færdighed på dette niveau, så man opnår ikke det rette niveau sovende. Det betyder, at du skal afsætte en stor del af din tid (ved siden af den almindelige skemalagte undervisning) til at øve dig med dine medstuderende, hvis du skal kunne bestå faget og vil være en kompetent kiropraktor, den dag du møder din første patient.

Observation, palpation og bevægepalpation, B3

Undervisere

Underviser	Initialer	E-mail	Institut	Stillingsbetegnelse
Anne Mølgaard Nielsen	AMN	amnielsen@health.sdu.dk	Institut for idræt og biomekanik	Tovholder, studieadjunkt, kiropraktor
Henrik Hein Lauridsen	HHL	hlaurdisen@health.sdu.dk	Institut for idræt og biomekanik	Lektor, kiropraktor
Sanni Madsen	SM	smadsen@health.sdu.dk	Institut for idræt og biomekanik	Ekstern lektor, kiropraktor
Mads Egsgaard Thomasen	MET	madth15@student.sdu.dk	Institut for idræt og biomekanik	Instruktør, stud. manu.
Mathias Falkenberg Kristensen	MFK	matkr14@student.sdu.dk	Institut for idræt og biomekanik	Instruktør, stud. manu.
Amalie Sofie Uggerly	ASU	amugg17@student.sdu.dk	Institut for idræt og biomekanik	Instruktør, stud. manu.
Charlotte Rosenberg Møller	CRM	Charlotte.Rosenberg.Moeller@rsyd.dk	Rygcenter Syddanmark, Sygehus Lillebælt	Gæsteforelæser Sygeplejerske
Hanne Nielsen	HN	hannedc@gmail.com	Institut for idræt og biomekanik	Ekstern lektor, kiropraktor

Anbefalet litteratur

Anbefaede lærebøger:

- Hoppenfeld S.: *Physical Examination of the Spine and Extremities*. Pearson Education Limited, 2013, ISBN-13: 9781292026626 (SH)
Størstedelen af denne bog anvendes på dette modul.
- Bergman T., Peterson D. H.: *Chiropractic Technique: Principles and Procedures*, 3rd edition, ISBN-13: 9780323049696 (PB)
Denne bog vil blive anvendt på flere modul og er aktuelt grundbogen ift. læringsmål indenfor manipulationsbehandling.

Materiale, der vil blive adgang til via Blackboard:

- Kompendium på e-learn (Course Materials → Noter til studerende)
- Kulturamanual på e-learn (Course Materials → Noter til studerende)
- Hygiejnepolitik KB (Course Materials → Noter til studerende)
- Yderligere materiale/litteratur (fx vodcasts/videoer) vil ligeledes være at finde på e-learn

Observation, palpation og bevægepalpation, B3

Overordnet ugeplan

Undervisningen vil foregå i iLAB på IOB med mindre andet bliver annonceret.

Timerne er tilrettelagt efter nedenstående skema.

Uge	Dag/dato	Lektion	Emne	Ansvarlig underviser	Supplerende undervisere/instruktører
5	Onsdag 30/1 8.15-9.00 Lokale U24	1	<ul style="list-style-type: none"> • Introduktion til faget • Palpation, kommunikation og professionel adfærd 	AMN HHL	HHL, SM, MET AMN, SM, MET
	Onsdag 30/1 9.15-10.00	2	<ul style="list-style-type: none"> • Behandlingsbrikse • iPads, Kultura (MyMedia) og afleveringstest 	Alle AMN	HHL, SM, MET
	Fredag 1/2 8.15-11.00	3-5	<ul style="list-style-type: none"> • Observation samt ossøs og bløddelspalpation albue • Observation af columnna, hofte og bækken • Afleveringstest - status • Repetition af lektion 1-2 	AMN HHL AMN AMN	HHL, SM, MFK AMN, SM, MFK HHL, SM, MFK HHL, SM, MFK
6	Onsdag 6/2 8.15-10.00	6-7	<ul style="list-style-type: none"> • Ossøs og bløddelspalpation col. thorakalis • Præsentation af teoretisk gruppeopgave • Repetition af lektion 3-5 	SM AMN HHL	HHL, AMN, ASU SM, HHL, ASU AMN, SM, ASU
	Fredag 8/2 8.15-11.00	8-10	<ul style="list-style-type: none"> • Bevægeundersøgelse (A/P-ROM) af columnna cervikalis, thorakalis og lumbalis • Bevægepalpation af columnna thorakalis samt costae • Introduktion til Supervision 1 • Repetition af lektion 6-7 	HHL SM AMN SM	AMN, SM, MET HHL, AMN, MET HHL, SM, MET HHL, AMN, MET
7	Onsdag 13/2 8.15-10.00	11-12	<ul style="list-style-type: none"> • Ossøs og bløddelspalpation columnna lumbalis, hofte og bækken • Repetition af lektion 8-10 	AMN SM	SM, MET, ASU AMN, MET, ASU %HHL
	Fredag 15/2 8.15-10.00	13-14	<ul style="list-style-type: none"> • Bevægepalpation columnna lumbalis • Repetition af lektion 11-12 • Kort eksamensinfo + midtvejsevaluering 	SM AMN AMN	AMN, MET, MFK SM, MET, MFK SM, MET, MFK %HHL
	Fredag d 15/2 10.15-11.00	15	<ul style="list-style-type: none"> • Infektionshygiejne 	CRM	AMN, SM MET, MFK %HHL
8	Onsdag 20/2 8.15-10.00	16-17	<ul style="list-style-type: none"> • Bevægepalpation af bækken samt evaluering af coccygis og symfyse • Repetition af lektion 13-15 	HHL SM	AMN, SM, ASU HHL, AMN, ASU
	Fredag 22/2 8.15-9.00 Lokale: U24	18	<ul style="list-style-type: none"> • Introduktion til evidensbaseret praksis 	HHL	AMN, SM, MFK

Observation, palpation og bevægepalpation, B3

	Fredag 22/2 9.15-11.00	19-20	<ul style="list-style-type: none"> Ossøs og bløddelspalpation columna cervikal Repetition lektion 16-17 	AMN HHL	HHL, SM, MFK AMN, SM, MFK
9	Onsdag 27/2 8.15-10.00	21-22	<ul style="list-style-type: none"> Bevægepalpation af columna cervikal – nedre del Repetition af lektion 18-20 	AMN AMN	HHL, SM, ASU HHL, SM, ASU
	Fredag 1/3 8.15-11.00	23-25	<ul style="list-style-type: none"> Bevægepalpation af columna cervikal - øvre del Opsamling på bevægepalpation af columna og bækken Repetition af lektion 21-22 	AMN AMN AMN	HHL, ASU, MFK HHL, ASU, MFK HHL, ASU, MFK %SM
10	Onsdag 6/3 8.15-10.00	26-27	<ul style="list-style-type: none"> Observation samt ossøs og bløddelspalpation skulder Repetition af lektion 23-25 	HHL AMN	AMN, SM, MFK HHL, SM, MFK
	Fredag 8/3 8.15-11.00	28-30	<ul style="list-style-type: none"> Observation samt ossøs og bløddelspalpation hånd Bevægeundersøgelse skulder, albue hånd Repetition af lektion 26-27 	SM HHL HHL	HHL, AMN, MET SM, AMN, MET AMN, SM, MET
11	Onsdag 13/3 8.15-10.00	31-32	<ul style="list-style-type: none"> Observation samt ossøs og bløddelspalpation knæ Repetition af lektion 28-30 	AMN SM	HHL, SM, MFK HHL, AMN, MFK
	Fredag 15/3 8.15-10.00	33-34	<ul style="list-style-type: none"> Observation samt ossøs og bløddelspalpation fod Opsamling på teoretisk gruppeopgave (peergrade) Repetition af lektion 31-32 	SM AMN AMN	HHL, AMN, ASU HHL, SM, ASU HHL, SM, ASU
12	Onsdag 20/3 8.15-10.00	35-36	<ul style="list-style-type: none"> Bevægeundersøgelse hofte, knæ, fod og ankel Repetition af lektion 33-34 Evt. standardundersøgelse af nakke eller lænd - Look, Feel, Move, Test 	SM SM SM	MET, MFK, ASU % AMN + HHL
	Fredag 22/3 8.15-10.00	37-38	<ul style="list-style-type: none"> Spørgetime/prøveeksamen 	SM	HN, MET, ASU % AMN + HHL
13	Torsdag 28/3		Eksamens		HN %HHL

Afleveringsfrister vedr. Supervision 1

Ordinær Supervision 1

1. Gruppeinddeling: fredag d. 15. februar 2019 kl. 23.59
2. Aflevering af video: torsdag d. 21. februar 2019 kl. 23.59
3. Aflevering af feedback: mandag d. 25. februar 2019 kl. 23.59

Re-supervision 1

1. Gruppeinddeling: fredag d. 1. marts 2019 kl. 23.59
2. Aflevering af video: mandag d. 4. marts 2019 kl. 23.59
3. Aflevering af feedback: onsdag d. 6. marts 2019 kl. 23.59

Afleveringsfrister vedr. teoretisk gruppeopgave

Den teoretiske gruppeopgave besvares i jeres respektive Ø-grupper v.1 ved brug af online programmet Peergrade. Se nærmere instruktion under 'Assignment' på e-learn

1. Aflevering af gruppeopgave: fredag d. 1. marts 2019 kl. 23.59
2. Aflevering af feedback: fredag d. 8. marts 2019 kl. 23.59
3. Opfølgnign på modtaget feedback: onsdag d. 13. marts 2019 kl. 23.59

Detaljeret ugeplan

Uge 5

Lektion 1

Emne: Introduktion til faget

Forberedelse: Gennemse lektionsplanen

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Kendskab til fagets målbeskrivelser, anbefalet litteratur og eksamensaktiviteter

Emne: Palpation, kommunikation og professionel adfærd

Forberedelse:

- PB s. 60-67
- Kompendium s. 4 (palpation)
- Vodcast om professionel adfærd (e-learn → course materials)
- Vodcast om feedback (e-learn → course materials)

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Viden om praktisk- og etisk patienthåndtering
- Viden om professionel adfærd
- Forstå og reflektere over hvad palpation er, og hvad det kan benyttes til

Lektion 2

Emne: Behandlingsbrikse

Forberedelse: Kompendium s. 5-12 (behandlingsbrikse)

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Viden om, at der findes forskellige behandlingsbrikse
- Redegøre for og anvende funktionerne af alle indstillinger på de 3 forskellige bænke (Zenith, Lloyd og Atlas), der er til rådighed i færdighedslaboratoriet på IOB

Emne: iPads, Kultura (My Media) og afleveringstest

Forberedelse:

- Kulturamanual s. 3-6 (optagelse af video, lån af iPads, Upload af videoer til MyMedia)
- Kulturamanual s. 8-9 (Afsnittet 'Aflevere video')
- Kulturamanual s. 12-13 (problemer med at se eller finde en video i et fag)

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Redegøre for samtykkeerklæringen vedr. brug af video i undervisningen
- Redegøre for retningslinjerne for upload af video til MyMedia i Blackboard (e-learn)
- Redegøre for retningslinjerne for aflevering af video i Blackboard (afleveringstest)
- Selvstændigt anvende MyMedia (Blackboard) til upload af video med korrekt navngivning, tagging og deling af rettigheder jf. retningslinjerne (Kulturamanualen)
- Selvstændigt anvende retningslinjerne for aflevering af video i Blackboard (afleveringstest)
- Selvstændigt håndtere personfølsomme data indenfor givne retningslinjer

Lektion 3-5

Emne: Observation samt ossøs- og bløddelspalpation albue

Forberedelse:

- PB s. 60-67
- SH: s. 35-50
- Undervisningsvideoer (e-learn):
  - Albuen ossøs palpation

Observation, palpation og bevægepalpation, B3

- Albuen bløddelspalpation

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Redegøre for observation samt observationsfund der kan være forenelig med aktuel eller tidligere patologi for albuen
- Selvstændigt udføre observation i relation til albuen
- Forstå og reflektere over hvad palpation er, og hvad det kan benyttes til
- Redegøre for ossøse og bløddelsstrukturer i og omkring albuen
- Selvstændigt udføre ossøs palpation af albuen
- Selvstændigt udføre bløddelspalpation af albuen
- Selvstændigt forklare hvordan observation samt ossøs- og bløddelspalpation indgår i den objektive undersøgelse
- **Selvstændigt anvende grundlæggende verbal og non-verbal kommunikation i håndteringen af en simuleret patient**
- **Selvstændig kunne indgå i samarbejde med andre studerende i læringen af praktiske færdigheder, herunder anvende kendskab til praktisk og etisk patienthåndtering samt professionel adfærd.**
- **Udvise grundlæggende professionel adfærd**

Ovenstående læringsmål markeret med fed, er ligeledes gennemgående for de resterende lektioner, men kun noteret under denne lektion for at gøre studyguiden mere overskuelig

Emne: Observation af columnna, hofte og bækken

Forberedelse:

- SH s. 105-106 (columna cervikalís)
- SH s. 143-144 (hofte og bækken)
- SH s. 237 (columna lumbalis)
- PB s. 162 (columna cervikalís)
- PB s. 195 (columna thorakalis)
- PB s. 238-240 (columna lumbalis)
- Undervisningsvideoer (e-learn):
  - Lumbalis observation

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Redegøre for observation samt observationsfund der kan være forenelig med aktuel eller tidligere patologi for columna cervikalís, columna thorakalis, columna lumbalis, hofte og bækken.
- Selvstændigt udføre observation i relation til columna cervikalís, columna thorakalis, columna lumbalis, hofte og bækken
- Selvstændigt forklare hvordan observation indgår i den objektive undersøgelse

Emne: afleveringstest - status

Forberedelse:

- Aflever din testvideo fra lektion 1 – benyt menupunktet 'afleveringstest' til denne opgave (e- learn) og ikke 'Supervision 1' som angivet i Kulturamanualen s. 8-9

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Selvstændigt anvende retningslinjerne for aflevering af video i Blackboard
- Selvstændigt håndtere personfølsomme data indenfor givne retningslinjer

Uge 6

Lektion 6-7

Emne: Ossøs- og bløddelspalpation af columnna thorakalis

Observation, palpation og bevægepalpation, B3

Forberedelse:

- PB s. 188-189, s. 193-194 (funktionel anatomi, columna thorakalis)
- PB s. 191-193 (funktionel anatomi, costae)
- PB s. 195 (palpation)
- PS s. 66 (figur 3-19 – strukturelle forhold mellem proc. spinosi og transversi)
- Undervisningsvideoer (e-learn):
  - Thorakalis ossøs palpation
  - Thorakalis bløddelspalpation

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Redegøre for ossøse og bløddelsstrukturer i og omkring columna thorakalis
- Selvstændigt udføre ossøs palpation af columna thorakalis
- Selvstændigt udføre bløddelspalpation af columna thorakalis

Emne: Præsentation af teoretisk gruppeopgave

Forberedelse:

- Læs opgaveformuleringen for den teoretiske gruppeopgave (E-learn → Assignments)

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Redegøre for formålet med den teoretiske gruppeopgave samt afleveringsfristerne

Lektion 8-10

Emne: Bevægeundersøgelse (A/P-ROM) af columna cervikalis, thorakalis og lumbalis

Forberedelse:

- PB s. 59-60
- PB s. 68 (fig. 3-22)
- SH s. 114-116 (Columna cervikalis, ROM)
- PB s. 152-157 (Øvre columna cervikalis)
- PB s. s. 157-162 (Nedre columna cervikalis)
- PB s. 188-189 (Columna thorakalis, funktionel anatomi)
- PB s. 189-191 (Columna thorakalis, ROM)
- SH s. 247-249 (Columna lumbalis, ROM)
- PB s. 233-235 (Columna lumbalis, funktionel anatomi)
- PB s. 235-240 (Columna lumbalis, ROM)

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Forstå og forklare mekanismerne i ledbevægelse, herunder
  - Joint play
  - Endplay
  - Den elastiske barriere
  - Parafysiologisk rum
- Redegøre for delelementerne i et leds bevægeudslag (PB: fig. 3-22 s. 68).
- Redegøre for forskellen mellem aktiv og passiv range of motion (ROM)
- Redegøre for hvad der kan være den begrænsende faktor for hhv. aktiv og passiv ROM
- Redegøre for gradantallet i bevægeudslagene for hhv. columna cervikalis, thorakalis og lumbalis
- Selvstændigt udføre aktiv og passiv bevægeudslagsundersøgelse af columna på en simuleret patient
- Selvstændigt håndtere bevægeundersøgelse af columna samt identificere normalt bevægeudslag af simuleret patient.
- Selvstændigt forklare hvordan bevægeundersøgelse indgår i den objektive undersøgelse.
- Forstå og reflektere over hvad der fører til god kommunikation og patienthåndtering i bevægeundersøgelsen

Emne: Bevægepalpation af columna thorakalis samt costae

Observation, palpation og bevægepalpation, B3

Forberedelse:

- PB s. 67-72 (teori om bevægepalpation)
- PB s. 195-199 (columna thoracalis)
- PB s. 199-200 (costae)
- Undervisningsvideoer (e-learn):
  - Thoracalis joint play
  - Thoracalis bevægepalpation
  - Thoracalis_end_play
  - Thoracalis costae bevægepalp

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Forstå og forklare mekanismerne i ledbevægelse, herunder
  - Joint play
  - Endplay
  - Den elastiske barriere
  - Parafysiologisk rum
- Redegøre for bevægepalpation af columna thoracalis og costovertebral- og sternocostal led, herunder
  - Joint play
  - Segmental bevægepalpation
  - Endplay
- Selvstændigt udføre bevægepalpation og beskrive bevægepalpationsfund i columna thoracalis og costovertebral- og sternocostal led
- Selvstændigt forklare hvordan bevægepalpation indgår i den objektive undersøgelse.

Emne: Introduktion til Supervision 1

Forberedelse:

- Læs opgaveformuleringen for Supervision 1 (e-learn → Supervision 1)
- Kultura manual s. 3-12

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Redegøre for formålet med Supervision 1 samt afleveringsfrister
- Selvstændigt anvende retningslinjerne for brug af Kultura til aflevering af Supervision 1

Uge 7

Lektion 11-12

Emne: Ossøs og bløddelspalpation columna lumbalis, hofte og bækken

Forberedelse:

- SH s. 239-246 (columna lumbalis)
- PB s. 233-240 (funktionel anatomi, columna lumbalis)
- SH s. 144-155 (hofte og bækken), s. 169 (rektal eksploration)
- PB s. 262-270 (funktionel anatomi, SI-led)
- Undervisningsvideoer (e-learn):
  - Lumbalis ossøs palp
  - Lumbalis bløddelspalpation anterior
  - Lumbalis bløddelspalpation posteriort
  - Bækken ossøs palpation anteriort
  - Bækken ossøs palpation posteriort
  - Bækken-hofte bløddelspalpation
  - Bækken trigonum femorale bløddel

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

Observation, palpation og bevægepalpation, B3

- Redegøre for ossøse og bløddelsstrukturer i og omkring columna lumbalis
- Redegøre for ossøse og bløddelsstrukturer i og omkring hofte og bækken
- Selvstændigt udføre ossøs palpation af columna lumbalis
- Selvstændigt udføre bløddels palpation af columna lumbalis
- Selvstændigt udføre ossøs palpation af hofte og bækken
- Selvstændigt udføre bløddels palpation af hofte og bækken

Lektion 13-14

Emne: Bevægepalpation af columna lumbalis

Forberedelse:

- PB s. 67-72 (teori om bevægepalpation)
- PB s. 240-245 (columna lumbalis)
- Undervisningsvideoer (e-learn):
  - Lumbalis joint play prone
  - Lumbalis bevægepalpation

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Forstå og forklare mekanismerne i ledbevægelse, herunder
  - Joint play
  - Endplay
  - Den elastiske barriere
  - Parafysiologisk rum
- Redegøre for bevægepalpation af columna lumbalis, herunder:
  - Joint play
  - Segmental bevægepalpation
  - Endplay
- Selvstændigt udføre bevægepalpation og beskrive bevægepalpationsfund i columna lumbalis
- Selvstændigt forklare hvordan bevægepalpation indgår i den objektive undersøgelse.

Emne: Kort eksamensinfo + midtvejsevaluering

Forberedelse:

- Læs [standardiseringen af praktisk mundtlige eksaminer](#) på Klinisk Biomekanik (forefindes på MitSDU, følg ovenstående link og find dokumentet nederst på siden under overskriften 'Diverse')
- Overvej, hvad der fungerer godt i undervisningen og forslag til, hvad der kunne gøres anderledes for at optimere opnåelse af fagets målbeskrivelser

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Kendskab til eksamensformatet og retningslinjerne herfor
- Reflekteret over egne styrker og svagheder ift. indlæring af praktiske færdigheder

Lektion 15

Emne: Infektionshygiejne

Forberedelse:

- Hygienepolitik KB s. 1-4
- Kendskab til følgende infektionshygiejniske retningslinjer i sundhedssektoren (links er også tilgængelige via e-learn under 'Course Materials'):
  - <http://www.ssi.dk/NIRGenerelle>
  - <http://www.ssi.dk/NIRAlmenpraksis>
  - <http://www.ssi.dk/NIRHaandhygiejne>

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Redegøre for hygienepolitikken på klinisk biomekanik

Observation, palpation og bevægepalpation, B3

- Selvstændigt anvende håndhygiejne i forbindelse med færdighedstræning på SDU
- Selvstændigt anvende afdækning af briks jf. hygiejnepolitik
- Forstå infektionshygiejniske retningslinjer relevant for kiropraktorpraksis
- Forstå og forklare sundhedssektorens infektionshygiejniske retningslinjer relevant for kiropraktorpraksis
- Anvende grundlæggende infektionshygiejniske foranstaltninger relevant for kiropraktorpraksis

Uge 8

Lektion 16-17

Emne: Bevægepalpation af bækken samt evaluering af coccygis og symfysen

Forberedelse:

- PB s. 262-270 (funktionel anatomi)
- PB s. 270-274
- Undervisningsvideoer (e-learn):
  - Bækken joint play si siddende
  - Bækken bevægepalpation SI led
  - Bækken joint play sacrum prone
  - Bækken_jp_sacrum_prone_routine

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Redegøre for bevægepalpation af bækkenled herunder:
  - Joint play
  - Bevægepalpation
- Redegøre for klinisk evaluering af os coccygis samt symfysis pubis
- Selvstændigt udføre en klinisk evaluering af os coccygis og symfysis pubis
- Selvstændigt udføre bevægepalpation og beskrive bevægepalpationsfund for bækkenleddene

Lektion 18

Emne: Introduktion til evidensbaseret praksis

Forberedelse: Reflekter over din aktuelle forståelse af begrebet 'evidensbaseret praksis'

Læringsmål: Efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Forstå begrebet evidensbaseret praksis med fokus på muskuloskeletale lidelser
- Viden om evidens indenfor det sundhedsvidenskabelige forskningsfelt

Lektion 19-20

Emne: Ossøs- og bløddelspalpation af columna cervicalis

Forberedelse:

- PB s. 60-67 (generelt om palpation)
- SH s. 106-114
- PB s. 162-164
- Undervisningsvideoer (e-learn):
  - Cervikalis ossøs palp ant
  - Cervikalis ossøs palp post
  - Cervikalis bløddelspalp ant
  - Cervikalis bløddelspalp post

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Redegøre for ossøse og bløddelsstrukturer i og omkring columna cervicalis
- Selvstændigt udføre ossøs palpation af columna cervicalis
- Selvstændigt udføre bløddels palpation af columna cervicalis
- Selvstændigt forklare hvordan ossøs- og bløddelspalpation indgår i den objektive undersøgelse

Observation, palpation og bevægepalpation, B3

Uge 9

Lektion 21-22

Emne: Bevægepalpation af columna cervikalis – nedre del

Forberedelse:

- PB s. 68 (fig. 3-22)
- PB s. 157-165 + 168-169
- Undervisningsvideoer (e-learn):
  - Cervikalis bevægepalp liggende
  - Cervikalis bevægepalp siddende

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Forstå og forklare mekanismerne i ledbevægelse, herunder
  - Joint play
  - Endplay
  - Den elastiske barriere
  - Parafysiologisk rum
- Redegøre for bevægepalpation af columna cervikalis – nedre del, herunder:
  - Joint play
  - Segmental bevægepalpation
  - Endplay
- Selvstændigt udføre bevægepalpation og beskrive bevægepalpationsfund i columna cervikalis – nedre del
- Selvstændigt forklare hvordan bevægepalpation indgår i den objektive undersøgelse.

Lektion 23-25

Emne: Bevægepalpation af columna cervikalis – øvre del

Forberedelse:

- PB: s. 68 (fig. 3-22)
- PB s. 152-157 (funktionel anatomi, columna cervikalis - øvre del)
- PB s. 165-167
- Undervisningsvideoer (e-learn):
  - Cervikalis bevægepalp C0-C1
  - Cervikalis bevægepalpation C1-C2

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Forstå og forklare mekanismerne i ledbevægelse, herunder
  - Joint play
  - Endplay
  - Den elastiske barriere
  - Parafysiologisk rum
- Redegøre for bevægepalpation af columna cervikalis – øvre del, herunder:
  - Joint play
  - Segmental bevægepalpation
  - Endplay
- Selvstændigt udføre bevægepalpation og beskrive bevægepalpationsfund i columna cervikalis – øvre del
- Selvstændigt forklare hvordan bevægepalpation indgår i den objektive undersøgelse.

Emne: Opsamling på bevægepalpation af columna og bækken samt gruppeopgave

---

Observation, palpation og bevægepalpation, B3

Forberedelse: Repetition og træning af tidligere lektioners indhold og læringsmål

Læringsmål: Efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Selvstændigt redegøre for begrebet bevægepalpation og udføre bevægepalpation af columna og bækken

Uge 10

Lektion 26-27

Emne: Observation samt ossøs og bløddelspalpation af skulder

Forberedelse:

- SH: s. 1-20
- Undervisningsvideoer (e-learn):
  - GH-led inspektion
  - GH-led ossøs palpation
  - GH-led bløddelspalpation ant og lat
  - GH-led bløddelspalpation post.mov
  - GH-led axillen

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Redegøre for observation samt observationsfund der kan være forenlig med aktuel eller tidligere patologi for skulder
- Selvstændigt udføre observation i relation til skulder
- Redegøre for ossøse og bløddelsstrukturer i og omkring skulder
- Selvstændigt udføre ossøs palpation af skulder
- Selvstændigt udføre bløddelspalpation af skulder

Lektion 28-30

Emne: Observation samt ossøs og bløddelspalpation hånd

Forberedelse:

- SH: s. 59-88
- Undervisningsvideoer (e-learn):
  - Hånd observation
  - Hånd ossøs palp
  - Hånd bløddelspalpation

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Redegøre for observation samt observationsfund der kan være forenlig med aktuel eller tidligere patologi for hånden
- Selvstændigt udføre observation i relation til hånden
- Redegøre for ossøse og bløddelsstrukturer i og omkring hånden
- Selvstændigt udføre ossøs palpation af hånden
- Selvstændigt udføre bløddels palpation af hånden

Emne: Bevægeundersøgelse skulder, albue og hånd

Forberedelse:

- PB s. 59-60
- PB s. 68 (fig. 3-22)
- SH s. 20-25 (skulder)
- SH s. 50-51 (albue)
- SH s. 88-93 (hand og håndled)
- Undervisningsvideoer (e-learn):
  - Passiv ROM af OE

Observation, palpation og bevægepalpation, B3

- Aktiv ROM af OE

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Redegøre for forskellen mellem aktiv og passiv range of motion
- Redegøre for hvad der kan være den begrænsende faktor for hhv. aktiv og passiv ROM
- Redegøre for delelementerne i et leds bevægeudslag (PB: fig. 3-22 s. 68)
- Redegøre for gradantallet i bevægeudslagene for overekstremiteten
- Selvstændigt udføre aktiv og passiv bevægeudslagsundersøgelse af overekstremiteten på en simuleret patient
- Selvstændigt håndtere bevægeundersøgelse af overekstremiteten samt identificere normalt bevægeudslag på en simuleret patient

Uge 11

Lektion 31-32

Emne: Observation samt ossøs og bløddelspalpation knæ

Forberedelse:

- SH s. 171-184
- Undervisningsvideoer (e-learn):
  - Knæ, inspektion
  - Knæ ossøs palpation ant., med. og lat.
  - Knæ bløddelspalpation post.
  - Knæ bløddelspalpation ant., med. og lat.

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Redegøre for observation samt observationsfund der kan være forenelig med aktuel eller tidligere patologi for knæet
- Selvstændigt udføre observation i relation til knæet
- Redegøre for ossøse og bløddelsstrukturer i og omkring knæet
- Selvstændigt udføre ossøs palpation af knæ
- Selvstændigt udføre bløddelspalpation af knæ

Lektion 33-34

Emne: Observation samt ossøs og bløddelspalpation fod

Forberedelse:

- SH: 197-220
- Undervisningsvideoer (e-learn):
  - Fod ossøs palpation med post
  - Fod ossøs palpation lat ant
  - Fod bløddelspalpation medialt og plantart
  - Fod bløddelspalpation ant

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Redegøre for observation samt observationsfund der kan være forenelig med aktuel eller tidligere patologi for fod.
- Selvstændigt udføre observation i relation til fod.
- Redegøre for ossøse og bløddelsstrukturer i og omkring fod.
- Selvstændigt udføre ossøs palpation af fod.
- Selvstændigt udføre bløddels palpation af fod

Observation, palpation og bevægepalpation, B3

Uge 12

Lektion 35-36

Emne: Bevægeundersøgelse af hofte, knæ, fod og ankel

Forberedelse:

- PB s. 59-60
- PB s. 68 (fig. 3-22)
- SH s. 155-159 (hofte)
- SH s. 187-189 (knæ)
- SH s. 223-227 (fod og ankel)
- Undervisningsvideoer (e-learn):
  - Passiv ROM af UE
  - Aktiv ROM af UE

Læringsmål - efter endt undervisning kan/har den studerende:

- Redegøre for forskellen mellem aktiv og passiv range of motion
- Redegøre for hvad der kan være den begrænsende faktor for hhv. aktiv og passiv ROM
- Redegøre for delelementerne i et leds bevægeudslag (PB: fig. 3-22 s. 68)
- Redegøre for gradantallet i bevægeudslagene for underekstremiteten
- Selvstændigt udføre aktiv og passiv bevægeudslagsundersøgelse af underekstremiteten på en simuleret patient
- Selvstændigt håndtere bevægeundersøgelse af underekstremiteten samt identificere normalt bevægeudslag på en simuleret patient

Lektion 37-38

Emne: Spørgetime/prøveeksamen

Forberedelse:

- Repetition og træning af tidligere lektioners indhold og mål
- Indsend evt. spørgsmål til spørgetimen i henhold til retningslinjerne, der oplyses på e-learn

Læringsmål: Ingen nye læringsmål

Observation, palpation og bevægepalpation, B3

Eksamens

Prøveform

Supervision samt praktisk mundtlig eksamen

Supervision 1: se yderligere information på e-learn. Skal bestås for at kunne gå til eksamen (forudsætningsprøve).

Praktisk mundtlig eksamen: er en blandet praktisk og teoretisk eksamen. Et eksempel kunne være, at man skal vise bløddelspalpation af et specifikt område og dernæst forklare et eksempel på et positivt fund.

Yderligere information om supervision og mundtlig eksamen gives i forbindelse med undervisningen og på e-learn. Uddannelsessekretær Sussie Hanks informerer ligeledes vedr. tidsskema og andre praktiske detaljer en lille uge før eksamen via e-learn.

Husk: Studiekort

Prøvetidspunkt

Praktisk mundtlig eksamen gennemføres torsdag **d. 28. marts 2019** fra kl. 8.30 til ca. kl. 14.30 i iLab.

Reeksamen: Onsdag d. 14. august 2019 – evt. ændringer oplyses på SDUs hjemmeside - [link](#)

For nærmere information om retningslinjerne for Supervision 1 og den praktisk mundtlige eksamen, følg link til mitSDU.dk og scroll ned til punktet 'Diverse' og vælg dokumentet '[Standardisering af mundtlig eksamen](#)'